

Sygn. akt I ACa 423/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Józef Wąsik (spr.)
Sędziowie:	SSA Jerzy Bess SSA Marek Boniecki
Protokolant:	st. sekr. sądowy Grzegorz Polak

po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 2020 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa M. L.

przeciwko Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej Szpitalowi (...) w K., Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej Szpitalowi (...) w K. oraz Niepublicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.

o zapłatę i rentę

na skutek apelacji powódki

od wyroku częściowego Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 28 listopada 2017 r. sygn. akt I C 422/10

oraz zażalenia na postanowienie o kosztach procesu zawarte w punkcie 4 tego wyroku

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchyla punkt 1, 2 i 6 zaskarżonego wyroku;

II. oddala apelację w pozostałym zakresie oraz w całości zażalenie;

III. zasądza od powódki na rzecz Niepublicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. kwot ę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

SSA Jerzy Bess SSA Józef Wąsik SSA Marek Boniecki

Sygn. akt I A Ca 423/18

UZASADNIENIE

Powódka, M. L., w pozwie złożonym w dniu 10 marca 2010r. domagała się zasądzenia od strony pozwanej, Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Szpitala(...)w K., odszkodowania i renty z tytułu niewłaściwego wykonania operacji usunięcia tarczycy w dniu 10 lipca 2006r. W toku sprawy w dniu 4 lipca 2016r. powódka wniosła o wezwanie do udziału w sprawie w charakterze pozwanych: Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. oraz Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Szpitala (...) w K., domagając się od nich, solidarnie z pierwotnie pozwanym Szpitalem odszkodowania w kwocie 58.400 zł i 600 zł, zadośćuczynienia w kwocie 50.000 zł i renty w wysokości 1.200 zł miesięcznie od 1 czerwca 2009r.

Podstawą faktyczną żądań skierowanych przeciwko nowym pozwany było wystąpienie u powódki ograniczenia funkcjonalności prawego nerwu krtaniowego wstecznego, co doprowadziło do porażenia struny głosowej prawej, który to skutek wynikał – jak podnosiła powódka – z braku skierowania w 2006r. powódki, w czasie udzielania jej świadczeń zdrowotnych, na rehabilitację głosową. Nadto powódka rozszerzyła żądanie o ustalenie odpowiedzialności stron pozwanych na przyszłość za skutki nieprawidłowego leczenia.

Strona pozwana, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K., wniosła o oddalenie powództwa, podnosząc w szczególności, że nigdy nie udzielała powódce świadczeń zdrowotnych, a z dokumentacji medycznej złożonej przez powódkę wynika, że powódka pomyliła ten podmiot z Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K., w którym powódka się leczyła w 2006r.

Strona pozwana, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital (...) w K., wniosła o oddalenie powództwa, podnosząc w szczególności zarzut przedawnienia roszczeń powódki i wnosząc o zasądzenie kosztów procesu.

Na rozprawie w dniu 28 listopada 2017r. powódka cofnęła pozew przeciwko stronie pozwanej, Niepublicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K., wraz ze zrzeczeniem się roszczenia, wnosząc o nieobciążanie powódki kosztami procesu.

Strona pozwana, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K., wniosła o zasądzenie kosztów procesu w związku z cofnięciem pozwu wobec niej.

Sąd Okręgowy w Krakowie wyrokiem częściowym z dnia 28 listopada 2017r:

1/ oddalił powództwo w części dotyczącej strony pozwanej Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Szpitala (...) w K.;

2. zasądził od powódki M. L. na rzecz strony pozwanej Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Szpitala (...) w K. kwotę 1.457 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

3/ umorzył postępowanie w części dotyczącej Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.;

4/ zasądził od powódki M. L. na rzecz strony pozwanej Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. kwotę 377 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

5/ oddalił wniosek pozwanych: Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. oraz Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Szpitala (...) w K. o zasądzenie kosztów procesu w pozostałej części;

6/ przyznał adwokatowi B. M. od Skarbu Państwa – Sądowi Okręgowemu w Krakowie kwotę 8.856 zł tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w sprawie przeciwko stronom pozwany: Niepublicznemu Zakładowi

Opieki Zdrowotnej (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. oraz Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej Szpitalowi (...) w K..

Za podstawę faktyczną rozstrzygnięcia Sąd przyjął następujący stan faktyczny mający znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w części dotyczącej pozwanych Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. oraz Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Szpitala (...) w K.:

W dniu 10 lipca 2006r. został przeprowadzony u powódki w Szpitalu (...) w K. zabieg operacyjny usunięcia tarczycy. Po zabiegu powódka pozostawała w Szpitalu do dnia 13 lipca 2006r. dowód: kopia dokumentacji medycznej, k. 132

Na kontrolne wizyty powódka zgłaszała się do strony pozwanej, Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Szpitala (...) w K., w dniach: 17 lipca, 27 lipca, 28 lipca, 8 sierpnia, 11 sierpnia, 24 sierpnia, 5 września 2006r.

W dniu 24 sierpnia 2006r. powódce wystawiono skierowanie do poradni (...). dowód: kopia dokumentacji medycznej, k. 122, 130-131, 200 (dokumentacja w kopercie)

Równolegle powódka pozostawała w leczeniu w Poradni (...) Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K., gdzie została przyjęta na wizyty w dniach: 29 maja, 17 lipca, 10 sierpnia, 23 sierpnia 2006r.

dowód: kopia dokumentacji medycznej, k. 112-115

W dniu 1 września 2006r. powódka zgłosiła się do Oddziału (...) Kliniki (...) w K.; później była w tej poradni na wizytach w dniach: 4 września, 5 września, 6 września, 7 września, 8 września, 11 września, 12 września, 13 września 2006r.

dowód: kopia dokumentacji medycznej, k. 120-121

Powódka nigdy nie korzystała ze świadczeń zdrowotnych udzielanych przez stronę pozwaną, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K..

okoliczność niesporna.

Powódka od marca 2014r. jest zarejestrowana jako osoba bezrobotna, a od kwietnia 2014r. korzysta z zasiłków opieki społecznej. Do sierpnia 2016r. zasiłek pobierany przez powódkę wynosił 615 zł miesięcznie. Powódka jest właścicielem lokalu mieszkalnego o powierzchni 49,47 m², działki budowlanej położonej pomiędzy M. i K., garażu w K. i samochodu. Powódka od 2014r. zamierzała sprzedać działkę budowlaną, jednak uznała oferowaną jej kwotę 50.000 zł za zbyt niską. W garażu powódka przechowuje samochód, którego nie używa od 2013r., a jedynie opłaca ubezpieczenie OC. Nie chce sprzedać garażu, gdyż uważa, że zbyt ciężko pracowała na jego uzyskanie. Powódka jest obciążona kredytem odnawialnym, obecne zadłużenie wynosi ok. 3.000 zł. U znajomej powódka zaciągnęła pożyczkę w kwocie 5.000 zł. dowód: zeznania powódki, rozprawa z dnia 28 listopada 2017r. (k. 926v-927)

Ustalając stan faktyczny w powyższym zakresie, Sąd nie odmówił wiary ani mocy dowodowej przeprowadzonym dowodom, w związku z czym pominięto w pisemnym uzasadnieniu ich ocenę (art. 328 § 2 k.p.c.).

Sąd poczynił następujące rozważania prawne:

Zgodnie mianowicie z przepisem art. 203 § 1 k.p.c., pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku. Stosownie do treści art. 355 § 1 k.p.c., Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne. W niniejszej sprawie cofnięcie pozwu w części dotyczącej strony pozwanej, Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej (...) spółki

z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K., po rozpoczęciu rozprawy, jednak ze zrzeczeniem się roszczenia, w związku z czym Sąd na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie w części dotyczącej tej strony pozwanej.

Rozważając natomiast roszczenia powódki przeciwko stronie pozwanej, Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej Szpitalowi (...) w K. Sąd wskazał, że powódka dochodzi w niniejszej sprawie roszczeń z tytułu wywołania rozstroju zdrowia. Zgodnie z przepisem art. 442¹ § 1 – 3 k.c., roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się albo przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Jeżeli jednak szkoda wynika ze zbrodni lub występku, roszczenie o naprawienie szkody ulega przedawnieniu z upływem lat dwudziestu od dnia popełnienia przestępstwa bez względu na to, kiedy poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. W razie wyrządzenia szkody na osobie, przedawnienie nie może skończyć się wcześniej niż z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia.

W niniejszej sprawie powódka wiedziała o porażeniu struny głosowej prawej już w 2006r. w czasie udzielania jej świadczeń zdrowotnych przez pozwanego Szpital (...), a zarobki utraciła począwszy od czerwca 2008r. Nie wskazywała żadnych nowych szkód, które powstałyby od 2013r. Pozew przeciwko temu Szpitalowi złożyła tymczasem dopiero w dniu 4 lipca 2016r. Powódka nie wykazała, by wyrządzenie szkody wynikało ze zbrodni lub występku. Termin przedawnienia roszczeń powódki wynosił zatem trzy lata. Roszczenia powódki przeciwko Szpitalowi (...) uległy zatem przedawnieniu przed złożeniem przez nią pozwu.

O kosztach procesu dotyczących stron pozwanych, Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. i Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Szpitala (...) w K., Sąd orzekł w oparciu o przepis art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu), stosując jednocześnie przepis art. 102 k.p.c., zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie zachodzą szczególne okoliczności przemawiające za tym, aby powódki, pomimo, że przegrała sprawę przeciwko tym pozwany, nie obciążać obowiązkiem zwrotu całości kosztów stron pozwanych. Po pierwsze bowiem, sytuacja materialna powódki jest od wielu lat bardzo ciężka, gdyż powódka pozostaje bez pracy i uzyskuje niezwykle niskie dochody – utrzymuje się z pomocy opieki społecznej. Zauważyć jednak należy, że powódka niewłaściwie gospodaruje swoim wartościowym majątkiem. O ile niewątpliwie jest, że niezbędne jest jej mieszkanie, to nie sposób znaleźć racjonalnego uzasadnienia dla braku zbycia samochodu, z którego powódka nie korzysta od 4 lat, garażu, który służy tylko do przechowywania tego samochodu i działki budowlanej, której wartość wynosi co najmniej 50.000 zł, ewentualnie choćby wynajęcia garażu. Z tego powodu Sąd uznał, że choć dochody powódki są bardzo niskie, to nie ma podstaw do całkowitego odstąpienia od obciążenia powódki kosztami procesu, gdyż z takiego dobrodziejstwa mogą korzystać tylko osoby szczególnie ubogie. Tymczasem powódka posiada trzy nieruchomości: mieszkanie, działkę budowlaną i garaż. Majątku takiego nierzadko nie mają nawet osoby o dość dobrym statusie materialnym.

Znacznie bardziej jednak istotnym argumentem za ograniczeniem zakresu obciążenia powódki kosztami procesu jest jednak to, że powódka na skutek leczenia doznała rozstroju zdrowia. Niezależnie od tego, jaki jest rozmiar szkody i krzywdy powódki i czy rzeczywiście doszło do błędów w leczeniu powódki, zrozumiałe jest subiektywne poczucie skrzywdzenia po stronie powódki, a tym samym dążenie do uzyskania naprawienia doznanej przez nią szkody i zadośćuczynienia za krzywdę.

Na koszty stron pozwanych złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika każdej ze stron pozwanych i opłata za złożenie pełnomocnictwa (17 zł). Wartością przedmiotu sporu w sprawach przeciwko pozwany Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej Szpitalowi (...) w K. i Niepublicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K., była kwota 123.400 zł, stanowiąca sumę roszczeń: 50.000 zł z

tytułu zadośćuczynienia, 58.400 zł i 600 zł z tytułu odszkodowania, 14.400 zł z tytułu renty (renta w kwocie 1.200 zł miesięcznie za 12 miesięcy), a nie kwota 223.400 zł, która była wartością przedmiotu sporu, ale tylko w części dotyczącej żądania skierowanego przeciwko Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej Szpitalowi (...) w K.. Powódka z tytułu zadośćuczynienia dochodziła od nowych pozwanych bowiem kwoty 50.000 zł, a nie 150.000 zł.

Z tego względu wysokość stawki minimalnej wynagrodzenia pełnomocnika wynosiła 3.600 zł (§ 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu – tekst jedn. Dz.U. z 2013r., poz. 490 w zw. z art. § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych – Dz.U. poz. 1804), a nie 7.200 zł.

Sąd wziął pod uwagę zakres koniecznych czynności pełnomocników stron pozwanych. W przypadku Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. wystarczająca była analiza własnej dokumentacji samej spółki, z której wynikało już, że powódce nie były udzielane żadne świadczenia zdrowotne, co potwierdzała także dokumentacja medyczna znajdująca się w aktach. W ocenie Sądu nakład pracy pełnomocnika w wyjaśnieniu sprawy w części dotyczącej tej strony pozwanej nie musiał być tym samym znaczny. Z tego powodu oraz z uwagi na wskazaną wyżej argumentację przemawiającą za zastosowaniem przepisu art. 102 k.p.c., obowiązek zwrotu kosztów procesu dla tej strony pozwanej Sąd ograniczył do kwoty 360 zł i kosztów złożenia pełnomocnictwa (17 zł).

Natomiast w przypadku Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Szpitala (...) w K., nakład pracy pełnomocnika musiał już być większy. Niezbędne było merytoryczne przeanalizowanie materiału dowodowego. Pomimo bowiem, że już przy wstępnym zapoznaniu się ze stanowiskiem powódki można było ocenić, że roszczenie powódki jest przedawnione, to strona pozwana nie mogła ograniczyć się do tego zarzutu, gdyż w razie przyjęcia przez Sąd, że roszczenia powódki nie uległy przedawnieniu, utraciłaby możliwość powołania dalszych twierdzeń, zarzutów i dowodów (art. 207 § 6 k.p.c.).

Mając powyższe na uwadze oraz uwzględniając wskazaną wyżej argumentację przemawiającą za zastosowaniem przepisu art. 102 k.p.c., Sąd zasądził od powódki na rzecz strony pozwanej, Szpitala (...), kwotę 1.440 zł, stanowiącą 40% stawki minimalnej, powiększoną o opłatę za złożenie pełnomocnictwa (17 zł).

Na podstawie § 19 i § 20 w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013r., poz. 461 ze zm.) w zw. z § 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. poz. 1801) w zw. z § 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. poz. 1714 ze zm.), Sąd przyznał pełnomocnikowi powódki ustanowionemu z urzędu wynagrodzenie w wysokości dwukrotności kwoty 3.600 zł powiększonej o podatek VAT, gdyż pełnomocnik reprezentował powódkę w sprawie przeciwko dwóm pozwany.

Apelację od tego wyroku w części dotyczącej Szpitala (...) wniosła powódka, zarzucając:

1/ naruszenie prawa materialnego, tj.:

- art. 442⁽¹⁾ § 3 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, iż termin przedawnienia roszczeń powódki w stosunku do pozwanego ad. 1 (dalej: Szpital (...)) rozpoczął bieg w 2006 roku, kiedy to powódka dowiedziała się o porażeniu struny głosowej prawej, a w konsekwencji jej roszczenia uległy przedawnieniu przed złożeniem przez nią pozwu, podczas gdy właściwe zastosowanie ww. przepisu prowadzi do konstatacji, iż powódka powzięła wiedzę o osobie obowiązanej do naprawienia szkody najwcześniej w październiku 2015 roku tj. w momencie zapoznania się z opinią uzupełniającą zespołu opiniującego Uniwersytetu (...) we W., wtedy też rozpoczął bieg 3-letni termin

przedawnienia roszczeń powódki o naprawienie szkody w stosunku do Szpitala (...), a roszczenia te nie uległy przedawnieniu przed wniesieniem przez powódkę pozwu;

- art. 5 k.c. w zw. z art. 442¹ § 3 k.c. poprzez sprzeczne z zasadami współżycia społecznego uwzględnienie zarzutu przedawnienia podniesionego przez pozwanego Szpital (...), w szczególności mając na uwadze fakt, iż bezczynność powódki w dochodzeniu roszczeń przeciwko Szpitalowi (...) była usprawiedliwiona, albowiem powódka jako osoba niemająca wykształcenia medycznego nie zdawała sobie sprawy, iż za stan jej zdrowia odpowiedzialność może ponosić Szpital (...), poprzez zaniechanie skierowania jej na rehabilitację głosową;

2/ naruszenie przepisów postępowania tj.:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego

zebranego w sprawie i pominięcie istotnych okoliczności dotyczących stanu majątkowego powódki, a w konsekwencji uznanie, iż w sprawie nie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek przemawiający za całkowitym odstąpieniem od obciążania powódki kosztami postępowania;

- art. 102 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego zwrotu części kosztów procesu pomimo zaistnienia przesłanek uzasadniających całkowite odstąpienie od obciążania powódki przedmiotowymi kosztami.

Z uwagi na tak przedstawione zarzuty wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w stosunku do pozwanego Szpitala (...) w całości, ewentualnie, w razie nieuwzględnienia powyższego wniosku o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W razie nieuwzględnienia powyższych wniosków, wniosła o zmianę postanowienia w przedmiocie kosztów zawartego w pkt II zaskarżonego wyroku poprzez odstąpienie od obciążania powódki kosztami procesu w całości.

Powódka zaskarżyła również postanowienie w przedmiocie kosztów procesu na rzecz spółki (...). zawartego w pkt IV zaskarżonego wyroku, co należało potraktować jako zażalenie w odniesieniu do tego pozwanego. Powódka domagała się odstąpienia od obciążania kosztami procesu również w tej części.

W każdym przypadku wniosła o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu przed Sądem II instancji, wobec nieuiszczenia ich przez powódkę w jakiegokolwiek części.

Pozwany Szpital (...) w K. wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego. W uzasadnieniu podkreślił, że powódka w dniu 24 sierpnia 2006 r. otrzymała skierowanie do Poradni (...) pozwanego Szpitala (...). W skierowaniu lekarz kierujący prosił o poradę specjalistyczną i objęcie leczeniem specjalistycznym. W dniu 1 września 2006 r. powódka została przyjęta do leczenia w pozwanym Szpitalu (...). Oznacza to, że co najmniej od dnia 1 września 2006 r. Powódka była w pełni świadoma, że Szpital (...) w K. udzielał jej świadczeń medycznych, i jakiego rodzaju to były świadczenia.

Pozwana spółka (...) wniosła o odrzucenie, względnie oddalenie zażalenia i zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Apelacyjny po rozpoznaniu apelacji, zważył, co następuje:

Apelacja powódki zasługuje na uwzględnienie, natomiast zażalenie pozbawione jest uzasadnionych podstaw.

Na wstępie wskazać należy, że sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji (art. 378 §1 k.p.c.) na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym (art. 382 k.p.c.) z tym zastrzeżeniem, że przed sądem pierwszej instancji powinny być przedstawione wyczerpująco kwestie sporne, zgłoszone fakty i dowody, a prezentacja materiału dowodowego przed sądem drugiej instancji ma miejsce

wyjątkowo (art. 381 kpc). Stosując zasady tzw. apelacji pełnej należy stwierdzić, że obowiązkiem sądu drugiej instancji nie jest rozpoznanie samej apelacji lecz ponowne merytoryczne rozpoznanie sprawy w granicach zaskarżenia. Zgodnie z uchwałą składu 7 sędziów (III CZP 49/07, OSNC 2008, nr 6, poz.55), której nadano moc zasady prawnej, sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiąza go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego.

Sąd I Instancji poczynił co do zasady prawidłowe ustalenia faktyczne, jednak nie uwzględnił istotnej dla sprawy okoliczności, że w stosunku do Szpitala (...) w K. powódka powzięła wiedzę o szkodzie i osobie obowiązanej do naprawienia szkody w październiku 2015 roku tj. w momencie zapoznania się z opinią uzupełniającą zespołu opiniującego Uniwersytetu (...) we W..

W konsekwencji należało przyjąć, że właśnie wtedy rozpoczął bieg 3-letni termin przedawnienia roszczeń powódki o naprawienie szkody w stosunku do Szpitala (...), a wobec tego roszczenia te nie uległy przedawnieniu przed dopozwaniem tego podmiotu.

W konsekwencji Sąd Okręgowy wadliwie zastosował art. 442¹ § 1 k.c. Należy mieć na uwadze, że zgodnie z pierwotnym brzmieniem art. 442 § 1 k.c. obowiązującym w chwili leczenia w pozwanym Szpitalu, roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulegało przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże w każdym wypadku roszczenie przedawniało się z upływem lat dziesięciu od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę. Dokonując wykładni tego przepisu Sąd Najwyższy w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej z dnia 17 lutego 2006 r., III CZP 84/05 (OSNC 2006, nr 7-8, poz. 114), wyjaśnił, że roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym przedawnia się z upływem lat dziesięciu od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę (art. 441 § 1 k.c.), bez względu na to, kiedy szkoda powstała lub się ujawniła. Następnie Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 1 września 2006 r., SK 14/05 (OTK-A 2006, nr 8, poz. 97) orzekł, że art. 442 § 1 zdanie drugie k.c. przez to, że pozbawia pokrzywdzonego dochodzenia odszkodowania za szkodę na osobie, która ujawniła się po upływie lat dziesięciu od wystąpienia zdarzenia wyrządzającego szkodę, jest niezgodny z art. 2 i art. 77 ust. 1 Konstytucji oraz że powołany przepis traci moc obowiązującą z dniem 31 grudnia 2007 r. Przed upływem tego terminu, w dniu 10 sierpnia 2007 r. weszła w życie ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 80, poz. 538), którą uchylono art. 442 k.c. i dodano art. 442¹. Według tego przepisu w obecnej wersji, roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się albo przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę, a w razie wyrządzenia szkody na osobie, przedawnienie nie może skończyć się wcześniej niż upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Zgodnie z art. 2 powołanej ustawy z dnia 16 lutego 2007 r., do roszczeń powstałych przed dniem jej wejścia w życie, a według przepisów dotychczasowych w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych, stosuje się przepisy art. 442¹ k.c., niemniej rozważając kwestię przedawnienia roszczenia powoda, trzeba brać pod uwagę skutki wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 1 września 2006 r., SK 14/05 oraz zasadę, że zmiana prawa materialnego po zdarzeniu z którego poszkodowany wywodzi skutki prawne nie powinna działać na jego szkodę. Odroczenie wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego stwierdzającego sprzeczność przepisu ustawy z Konstytucją nie sprzeciwia się uznaniu, że przepis ten był sprzeczny z Konstytucją już od dnia jej wejścia w życie, czyli od dnia 17 października 1997 r. Sąd może zatem odmówić stosowania art. 442 § 1 zdanie drugie k.c. w odniesieniu do szkód na osobie powstałych po tej dacie.

Sąd Najwyższy, w wyroku z dnia 27 lipca 2016 roku, sygn. akt V CSK 680/15 objaśniając, jak należy rozumieć moment dowiedzenia się przez poszkodowanego o osobie zobowiązanej do naprawienia szkody podkreślił, że konieczne jest odniesienie się do konkretnych okoliczności faktycznych i określonego poszkodowanego, którego stan wiedzy, świadomości, rozeznania i zdolności rozumienia nie są obojętne dla stwierdzenia, czy wiedział kto jest odpowiedzialny za czyn, będący przyczyną szkody. Chodzi bowiem nie o chwilę, w której poszkodowany uzyskał jakkolwiek

wiadomość na temat sprawcy, lecz o chwilę uzyskania takich informacji, które - oceniając obiektywnie - pozwalają z wystarczającą dozą prawdopodobieństwa przypisać sprawstwo konkretnemu podmiotowi (podobnie wyrok SN z dnia 3 marca 2005 r., sygn. akt II CK 468/04, wyrok SN z dnia 24 września 2009, sygn. akt IV CSK 43/09, wyrok SN z dnia 7 kwietnia 2016 r., sygn. akt II CKS 442/15).

Z treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd nie wziął pod uwagę okoliczności, że dopiero po zapoznaniu się z opinią sądowo-lekarską sporządzoną przez zespół opiniujący Uniwersytetu(...) we W., powódka dowiedziała się o osobie obowiązanej do naprawienia szkody. Jak bowiem wynika wprost z ww. opinii: „Z zapisów w Historiach Choroby nie wynika, żeby powódka była kierowana przez endokrynologów i przez laryngologów na rehabilitację głosu. Rehabilitacja ta powinna być rozpoczęta w możliwie jak najkrótszym czasie od operacji i pojawienia się dysfunkcji struny głosowej. Stworzyłoby to istotną szansę na poprawę funkcji głosowej (...) Obecny stan zdrowia powódki w zakresie jak wyżej opisany nie jest skutkiem nieprawidłowego leczenia, może natomiast w jakimś stopniu wynikać z braku rehabilitacji głosowej" oraz z treści opinii uzupełniającej: „ W Poradni (...) Szpitala (...) w K., w dniu 24.08.2006 r. pacjentka otrzymała skierowanie do Poradni (...) Kliniki (...) w K. (...) Pacjentka pozostawała w stałym leczeniu Poradni (...) Kliniki (...) w K. od dnia 01.09.06 r. Rehabilitacji głosowej w tej Poradni także nie podjęto, a podjęcie jej w tym czasie również mogło dawać szansę na poprawę funkcji krtani".

W konsekwencji w odniesieniu do roszczeń powódki należało przyjąć, że roszczenia powódki w stosunku do pozwanego Szpitala (...) nie są przedawnione, w wobec tego Sąd Okręgowy nie rozpoznał istoty. W zaistniałej sytuacji procesowej zaskarżony wyrok został uchylony w celu ponownego rozpoznania sprawy w stosunku do Szpitala (...).

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd zbada w pierwszym rzędzie zarzuty pozwanego, czy w okresie w którym powódka została skierowana przez lekarza Szpitala(...) do Poradni (...) Szpitala (...) celem rehabilitacji głosowej Szpital miał możliwości udzielenia takiej terapii, a jeśli nie to czy poinformował o tym powódkę oraz czy miał obowiązek dalszego skierowania powódki do innej jednostki służby zdrowia, czy powinien to zrobić Szpital(...).

Wobec konieczności ponownego rozpoznania sprawy o kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnie Sąd Instancji w orzeczeniu kończącym sprawę (art. 108 § 2 k.p.c.).

Nie zasadne natomiast jest zażalenie na koszty procesu orzeczone w stosunku do pozwanego Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej (...) spółki z o.o. w K.. Sąd Okręgowy zastosował art. 102 k.p.c. i obowiązek zwrotu kosztów procesu dla tej strony pozwanej Sąd ograniczył do kwoty 360 zł i kosztów złożenia pełnomocnictwa (17 zł). Biorąc pod uwagę, że powódka w ogóle nie leczyła się u tego pozwanego jego pozwanie było kardynalnym błędem, zwłaszcza biorąc pod uwagę, iż powódka była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika. Brak podstaw prawnych do całkowitego odstąpienia od obciążenia powódki kosztami procesu. Wniesienie zażalenia na to orzeczenie - jako oczywiście bezzasadnego - było całkowicie niecelowe w rozumieniu art. 98 § 1 k.p.c. i naraziło pozwanego na dodatkowe koszty obrony. W konsekwencji Sąd nie przyznał pełnomocnikowi powódki wynagrodzenia w postępowaniu zażaleniowym i zasądził od powódki na rzecz tego pozwanego zwrot kosztów zastępstwa prawnego w minimalnej stawce taryfowej 240 zł, biorąc także pod uwagę, że sytuacja powódki uległa w ostatnim czasie poprawie przez przyznanie jej emerytury.

SSA Jerzy Bess SSA Józef Wąsik SSA Marek Boniecki